

MONITOR KOREAŃSKI

CZERWIEC 2017

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Jatczak.

MONITOR KOREAŃSKI

CZERWIEC 2017

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

1 czerwca: doradca prezydenta ds. bezpieczeństwa z wizytą w Stanach Zjednoczonych. Chung Eui-yong, szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego (NSO), spotkał się w Waszyngtonie z amerykańskimi politykami, w tym ze swoim amerykańskim odpowiednikiem generałem H.R. McMasterem. Podczas wizyty rozmawiano przede wszystkim na temat systemu antybalistycznego THAAD. Szef NSO wyjaśnił stronie amerykańskiej szczegóły dotyczące prowadzonego w Korei śledztwa w sprawie utajniania niektórych informacji dotyczących THAAD przez poprzednią administrację Park Geun-hyun. Chung konsultował się także z Białym Domem w kwestii organizacji dwustronnego szczytu, podczas którego mają spotkać się przywódcy obu państw. Innym tematem rozmów był problem północnokoreańskich gróźb. Chung przedstawił stronie amerykańskiej nową politykę międzykoreańską rządu południowokoreańskiego, która zakłada jednoczesne wywieranie nacisków na Pjongjang, jak i poszukiwanie możliwości wznowienia dialogu.

1 czerwca: prezydent Moon Jae-in chce przejąć inicjatywę w kwestiach bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim. Przemawiając na ceremonii otwarcia 12. Forum Jeju na rzecz Pokoju i Dobrobytu, prezydent Moon powiedział, że może pomóc poprawić stosunki międzykoreańskie, a także stosunki północnokoreańsko-amerykańskie poprzez dwukierunkową

MOON JAE-IN SPOTYKA SIĘ Z DONALDEM TRUMPEM

Podczas szczytu prezydentów Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej najważniejszym tematem była Korea Północna oraz współpraca gospodarcza. Trump poparł dwutorową politykę wobec Pjongjangu, pozostając otwartym na dialog z Koreą Północną jeśli ta zaniecha kolejnych prowokacji.

strategię dialogu i nacisku na Pjongjang. Prezydent oświadczył, że rozwiązywanie problemów związanych z Półwyspem Koreańskim powinno odbywać się pod południowokoreańskim przywództwem we współpracy z innymi państwami, takimi jak Stany Zjednoczone i Chiny.

2 czerwca: prezydent Moon Jae-in spotyka się z byłym sekretarzem generalnym ONZ. Spotkanie prezydenta z Ban Ki-moonem, który w latach 2007-2016 pełnił funkcję sekretarza generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, odbyło się za zamkniętymi drzwiami w Błękitnym Domu. Zakłada się, że podczas spotkania omówiono kwestie związane z polityką zagraniczną i bezpieczeństwem narodowym, a Ban Ki-moon miał doradzać prezydentowi w kwestii planowanego spotkania z amerykańskim prezydentem Donaldem Trumpem. Na początku tego roku Ban Ki-moon był postrzegany jako najpoważniejszy kandydat na stanowisko prezydenta, ale w obliczu oskarżeń o korupcję ogłosił w lutym, że nie będzie startować w wyborach. Były sekretarz generalny ONZ wycofał się z koreańskiej sceny politycznej i od kwietnia wykłada na Uniwersytecie Harvarda.

5 czerwca: rząd i władze lokalne mają rozpocząć walkę z zanieczyszczeniem powietrza. Premier Lee Nak-yeon powtórzył obietnicę premiera, że rząd podejmie działania zmierzające do redukcji emisji drobnego pyłu w powietrzu o 30% w przeciągu 5 lat. 10 maja prezydent zarządził tymczasowe zamknięcie kilku przestarzałych elektrowni węglowych. Premier zapowiedział, że rząd koreański oprócz realizowania krajowych średnio i długoterminowych celów w zakresie zrównoważonego rozwoju, będzie także sumiennie egzekwować porozumienie paryskie w sprawie zmian klimatu z 2015 roku. Na szczeblu lokalnym władze metropolii seulskiej zdecydowały się wprowadzić darmowy transport publiczny, kiedy stężenie pyłu w powietrzu będzie szczególnie wysokie. Oprócz tego miasto zdecydowało się na zapewnianie darmowych masek dla osób, których nie stać na ich zakup oraz zachęcanie przedsiębiorców do korzystania z przyjaznych dla środowiska urządzeń. Planowane jest także zwiększenie wysiłków dyplomatycznych w celu poprawy komunikacji z Chinami w zakresie walki z zanieczyszczeniem powietrza.

5 czerwca: rząd zamierza utworzyć nowe ministerstwo związane z małymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz start-upami. Administracja Moon Jae-ina ogłosiła swój plan restrukturyzacji rządu. Przewidywana zmiana ma przekształcić strukturę rządu w 18 ministerstw, 5 ministerstw niższego szczebla i 17 agencji. Oprócz nowego ministerstwa, które miałyby zajmować się kwestiami związanymi z małymi i średnimi przedsiębiorstwami, rząd planuje stworzyć oddzielne agencje straży pożarnej i straży przybrzeżnej, które obecnie należą do ministerstwa bezpieczeństwa publicznego. Natomiast agencja zajmująca się sprawami weteranów ma zostać podniesiona do poziomu ministerialnego, co ma się przyczynić do lepszego wsparcia osób dbających o bezpieczeństwo narodowe.

7 czerwca: prezydent Moon Jae-in wstrzymuje proces rozmieszczania systemu THAAD. W mieście Seongju, gdzie ma zostać umieszczony system antybalistyczny THAAD, zainstalowano już część sprzętu, w tym radar i dwie wyrzutnie. Wstrzymanie dalszych prac nad rozmieszczaniem systemu jest motywowane koniecznością przeprowadzenia odpowiednich badań środowiskowych. Opóźni to proces zakończenia instalacji THAAD, który przewidywany był na koniec tego roku. Decyzja prezydenta została ogłoszona w trakcie trwania śledztwa w ministerstwie obrony dotyczącego celowego zatajenia przed nowym rządem części informacji dotyczących THAAD.

10 czerwca: prezydent przemawia podczas 30. rocznicy czerwcowego powstania demokratycznego. W tym roku w Korei Południowej obchodzona jest 30. rocznica wydarzeń, które miały miejsce między 10 a 29 czerwca 1987. W tamtym czasie w całym kraju odbywały się masowe protesty, określane mianem czerwcowego powstania demokratycznego. Protesty wybuchły po tym, jak reżim Chun Doo-hwana wskazał na stanowisko prezydenta Roh Tae Woo w momencie, gdy cały naród domagał się prawdziwie demokratycznych wyborów. Podczas swego przemówienia prezydent Moon Jae-in powiedział, że nowym zagrożeniem dla demokracji są nierówności w sferze ekonomicznej. Zdaniem prezydenta „demokracja oznacza chleb dla wszystkich, a chleb dla wszystkich oznacza demokrację”, a każdy kto ciężko pracuje nie powinien martwić się o swoje utrzymanie. Prezydent Moon Jae-in był jednym z protestujących w 1987 roku i w trakcie obchodów rocznicy obiecał, że jego administracja przyczyni się do wzmocnienia demokracji w kraju. Moon Jae-in jest także pierwszym urzędującym prezydentem od czasu Roh Moo-hyuna, który osobiście uczestniczył w ceremonii upamiętniającej wydarzenia z 1987 roku.

12 czerwca: rząd wprowadza zakaz handlu żywym drobiem. Ministerstwo rolnictwa, żywności i obszarów wiejskich zdecydowało się wprowadzić do dnia 25 czerwca zakaz handlu drobiem. Działanie to ma na celu ograniczyć rozprzestrzenianie się ptasiej grypy. 5 czerwca wprowadzono już zakaz handlu drobiem na tradycyjnych rynkach. Do tej pory nie odnotowano zakażeń tym wirusem wśród koreańskich obywateli.

12 czerwca: prezydent Moon Jae-in chce utworzenia dodatkowego budżetu. Prezydent podczas przemówienia wezwał parlament do szybkiego działania w zakresie utworzenia dodatkowego budżetu. Ma on posłużyć utworzeniu nowych miejsc pracy oraz ratowaniu słabnącej gospodarki. Zdaniem prezydenta obecne bezrobocie, które jest na bardzo wysokim poziomie, może w krótkim czasie przyczynić się do kryzysu gospodarczego. Utworzenie nowych miejsc pracy było jednym z głównych postulatów wyborczych Moon Jae-ina. Pomysłowi wprowadzenia ustawy o dodatkowym budżecie sprzeciwia się opozycyjna Partia Wolność Korea. Prezydent wygłosił swoje przemówienie podczas swojego pierwszego od momentu zaprzysiężenia wystąpienia przed Zgromadzeniem Narodowym.

13 czerwca: Cho Myoung-gyun zostaje nominowany na stanowisko ministra ds. zjednoczenia. Cho w latach 2006-2008 pełnił funkcję sekretarza ówczesnego prezydenta Roh Moo-hyuna i odegrał kluczową rolę w organizacji międzykoreańskiego szczytu w 2007 roku. Według rzecznika prezydenta Moon Jae-ina, Cho Myoung-gyun bardzo dobrze rozumie nową politykę względem Korei Północnej.

15-16 czerwca: koreańska marynarka przeprowadza ćwiczenia w rejonie wysp Dokdo. W trakcie dwudniowych manewrów, południowokoreańscy marynarze ćwiczyli obronę przed potencjalnym atakiem. Ćwiczenia te wywołały protest strony japońskiej, która uznaje te wyspy za swoje terytorium.

18 czerwca: Kang Kyung-wha zostaje szefową ministerstwa spraw zagranicznych. Pomimo sprzeciwu opozycji, prezydent Moon Jae-in wręczył byłej urzędniczce Organizacji Narodów Zjednoczonych nominację na urząd ministra spraw zagranicznych. Podczas mowy inauguracyjnej Kang oświadczyła, że rząd powinien wspierać sankcje ONZ nakładane od 2008 roku na Koreę Północną. W swojej mowie szefowa MSZ wyraziła także potrzebę podjęcia przez Koreę Południową bardziej aktywnej roli w rozwiązywaniu problemu północnokoreańskich zbrojeń jądrowych. Kang Kyung-wha wyraziła także potrzebę naprawy relacji z Chinami i Japonią.

18 czerwca: nowa administracja zamyka pierwszy koreański reaktor nuklearny. Zgodnie z nową inicjatywą rządu południowokoreańskiego mającą na celu ochronę środowiska, ministerstwo handlu, przemysłu i energetyki zdecydowało się zamknąć znajdujący się w Busan reaktor Kori 1. Reaktor ten funkcjonował już 40 lat. Decyzja ta ucieszyła lokalne władze oraz grupy obywatelskie, które zdecydowały się uczcić to wydarzenie organizując koncert. Eksperci ostrzegają jednak, że Korea Południowa potrzebuje energii jądrowej, a rezygnacja z tego źródła energii spowoduje wzrost rachunków za elektryczność. Zdaniem ekspertów energia jądrowa nie generuje drobnego pyłu i efektu cieplarnianego, dlatego zamykanie elektrowni tego typu nie przyczyni się do poprawy jakości powietrza w kraju.

18 czerwca: światowi specjaliści ostrzegają administrację Moon Jae-ina przed wprowadzaniem w życie proponowanego planu zatrudnienia. Plan zatrudnienia prezydenta Moon Jae-ina zakłada tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze publicznym. Światowi eksperci na łamach „The Korea Times” ostrzegają, że takie posunięcie w perspektywie długoterminowej może stać się znacznym społecznym obciążeniem i wstrzymać rozwój gospodarczy kraju. Zdaniem ekspertów południowokoreański rząd powinien skupić się na rozwoju innowacyjnego sektora prywatnego. Wprowadzenie planu zatrudnienia w obecnie zaproponowanej formie pociągnie za sobą takie konsekwencje jak wzrost podatków. Obecnie Korea Południowa boryka się z problemem bardzo wysokiego bezrobocia, który to szczególnie dotyka młodych ludzi.

26 czerwca: Lee Hye-hoon zostaje liderem partii Bareun. Lee Hye-hoon, która od wielu lat zajmując się polityką, została wybrana na nową przywódczynię mniejszościowej partii Bareun. Partia ta powstała po rozbiściu Saenuri na dwie partie konserwatywne. Drugą jest główna partia opozycyjna Wolność Korea (LKP). Oczekuje się, że wybór Lee Hye-hoon wzmocni pozycję Bareun bez uciekania się do zawierania sojuszu z LKP. Po wygraniu partyjnych wyborów, Lee zapowiedziała, że postara się przemienić Bareun w lidera bloku konserwatywnego.

27 czerwca: Korea Południowa potępia wypowiedź japońskiego konsula generalnego w Atlancie. Shinozuka Takashi, japoński konsul generalny w Stanach Zjednoczonych, w wywiadzie dla jednej z gazet nawoływał do zmiany decyzji władz lokalnych w Brookhaven City co do postawienia pomnika upamiętniającego kobiety-pocieszycielki. Zdaniem japońskiego dyplomaty nie były one wcale ofiarami zbrodni wojennych, a usługi seksualne świadczyły za pieniądze. W przypadku potwierdzenia autentyczności słów japońskiego polityka, południowokoreańskie ministerstwo spraw zagranicznych zamierza złożyć skargę dyplomatyczną do rządu Japonii. Wypowiedź japońskiego konsula generalnego podważa postanowienia zawartej w 2015 roku umowy między rządami Japonii i Korei Południowej w kwestii kobiet-pocieszycielek. Sprawa ta pomimo zawarcia umowy cały czas powoduje tarcia w relacjach koreańsko-japońskich.

27 czerwca: ministerstwo spraw zagranicznych planuje utworzenie biur zajmujących się wyłącznie sprawami związanymi z Chinami i Japonią. Do tej pory za kwestie związane z relacjami z Chinami i Japonią odpowiedzialne było Biuro ds. Azji Północno-Wschodniej, jednak nowa administracja pragnie wzmocnić stosunki z tymi dwoma państwami. Oprócz nowych biur, które miałyby być dedykowane wyłącznie sprawom związanym z Chinami i Japonią, od lat funkcjonuje biuro zajmujące się Stanami Zjednoczonymi. Otwarcie nowych biur ma na celu większe zbalansowanie polityki zagranicznej i skupienie się na różnych partnerach, a nie tylko Stanach Zjednoczonych.

29-30 czerwca: spotkanie Moon Jae-ina z Donaldem Trumpem w Waszyngtonie. Pierwszego dnia wizyty południowokoreańskiego prezydenta w Stanach Zjednoczonych odbył się uroczysty obiad, na którym przywódcy obu państw dyskutowali na temat problemu północnokoreańskich zbrojeń jądrowych oraz koreańsko-amerykańskiej umowy handlowej. Drugiego dnia odbyły się oficjalne rozmowy między Donaldem Trumpem i Moon Jae-inem, zakończone wygłoszeniem przez obu przywódców oświadczeń. Głównymi tematami poruszonymi w dyskusji była Korea Północna oraz współpraca gospodarcza. W kwestii Korei Północnej, Donald Trump ponownie podkreślił, że „era strategicznej cierpliwości zawiodła”. Jednocześnie amerykański prezydent stwierdził, że jest otwarty na propozycję Moon Jae-ina dotyczącą podjęcia dialogu z Pjongjangiem. Dla obu stron rozwiązanie problemu północnokoreańskich zbrojeń jest najważniejszym priorytetem. Donald Trump poparł wiodącą rolę Korei Południowej w

tworzeniu na Półwyspie Koreańskim warunków, w których możliwy byłby dialog. Poparcie zyskała także dwutorowa polityka administracji Moon Jae-ina, w tym w kwestiach związanych z pomocą humanitarną. Moon Jae-in podczas swojego wystąpienia zwrócił się do reżimu północnokoreańskie, by ten podjął słuszną decyzję i porzucił zbrojenia jądrowe na rzecz pokoju i dobrobytu. Drugim najważniejszym tematem poruszonym podczas spotkania była umowa o wolnym handlu podpisana przez oba państwa w 2011 roku. Prezydent Trump chciałby renegotjować tę umowę, aby stworzyć „uczciwe i wzajemne stosunki gospodarcze”. Temat systemu antybalistycznego THAAD i ewentualnych renegotjacji w tej sprawie nie był poruszany. Na zaproszenie Moon Jae-ina, Donald Trump ma jeszcze w tym roku odwiedzić Koreę Południową.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

1-4 czerwca: Bułgaria prezentuje swoje atrakcje turystyczne na „Korea World Travel Fair”. „Korea World Travel Fair” (KOTFA) jest największymi międzynarodowymi targami turystycznymi w Korei. Celem targów, oprócz prezentowania atrakcji turystycznych z całego świata, jest wzmacnianie konkurencyjności branży turystycznej. Bułgarska ambasada w Republice Korei otworzyła na targach swoje stoisko, gdzie można było zasięgnąć szczegółowych informacji na temat turystyki w Bułgarii. W zeszłym roku na targach KOTFA prezentowały się natomiast Słowacja i Węgry oraz 10 innych państw europejskich.

3-4 czerwca: w Seulu zostaje zorganizowana „wioska europejska”. Wydarzenie zorganizowane przez delegację Unii Europejskiej do Korei Południowej miało na celu prezentację państw europejskich, zróżnicowania kulturowego i inicjatyw takich jak walka ze zmianami klimatycznymi. Odkonowało się ono pod hasłem „zielony most do Europy” i zostało zorganizowane z okazji światowego dnia środowiska. Reprezentacje różnych państw UE miały swoje stanowiska w „wiosce europejskiej”. Republika czeska zaprezentowała swoje atrakcje turystyczne oraz przedstawienie marionetkowe. Zespoły z Węgier i Rumunii zaprezentowały tradycyjne tańce tych państw. Dla zwiedzających Koreańczyków przygotowano „paszporty EU”, w których znajdowały się informacje na temat Unii Europejskiej i poszczególnych państw wchodzących w jej skład.

5-7 czerwca: koreańska grupa muzyczna Noreum Machi odwiedza Bułgarię. Grupa, grająca na tradycyjnych koreańskich bębnach, przyjechała do Bułgarii na zaproszenie południowokoreańskiej ambasady. Oprócz koncertów, które zgromadziły w sumie 800 osobową publiczność, zorganizowano także warsztaty dla uczniów, na których przedstawiono tradycyjne koreańskie instrumenty. Przy okazji tych wydarzeń ambasada

zorganizowała także wystawę zdjęciową mającą na celu promocję igrzysk zimowych w Pyeongchangu oraz koreańskiej kultury.

9 czerwca: w Warnie odbywa się bułgarsko-koreańskie forum biznesowe. Odbyło się ono na Uniwersytecie Ekonomicznym w Warnie, a jednym ze sponsorów była południowokoreańska ambasada w Bułgarii. Ambasador Shin Boo-nam wygłosił mowę powitalną podczas otwarcia wydarzenia. Podczas forum omówiono doświadczenia koreańskie związane z przekształceniem się Korei z państwa zniszczonego wojną w potęgę gospodarczą oraz regionalną współpracę pomiędzy Koreą i Bułgarią.

10 czerwca: Citibank otwiera biuro koreańskie w Pradze. Jeden z największych banków na świecie ogłosił decyzję o otwarciu we wrześniu biura południowokoreańskiego w Czechach w celu świadczenia instytucjonalnych usług bankowych dla koreańskich firm. Takie posunięcie ma na celu ułatwienie nawiązywania współpracy z koreańskimi przedsiębiorstwami. Dzięki nowemu oddziałowi Koreańczycy będą mogli łatwiej korzystać z usług bankowych w Czechach.

10 czerwca: w Warszawie odbywa się „Korea Festival 2017”. Wydarzenie w parku Agrykola otworzyło przemówienie ambasadora Republiki Korei Choi Sung-joo. Festiwal miał na celu przybliżenie koreańskiej kultury Polakom, a wśród atrakcji znalazł się pokaz taekwondo, konkurs tańca, występ zespołu prezentującego grę na tradycyjnych koreańskich bębnach Samulnori, a także projekcje filmów. Całej imprezie towarzyszyły stoiska prezentujące koreańską kuchnię, tradycyjne gry, kosmetyki oraz sztukę malowania wachlarzy.

19-20 czerwca: w Polsce odbywają się coroczne konsultacje Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych. KNPN (ang. NNSC) nadzoruje zawieszenie broni na Półwyspie Koreańskim, a w jej skład wchodzi Polska, Szwecja i Szwajcaria. Podczas corocznego spotkania dyrektorzy departamentów ds. azjatyckich Ministerstw Spraw Zagranicznych tych trzech państw, a także członkowie misji wojskowych KNPN oraz pracownicy ambasad i biur w Pjongjangu dyskutowali na temat sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Oprócz tematu bezpieczeństwa w regionie, rozmawiano także o kwestiach związanych z praktyczną współpracą w ramach KNPN. Na koniec spotkania wydano oświadczenie, w którym państwa uczestniczące w Komisji wyraziły swoje poparcie dla wszelkich starań mających na celu wynegocjowanie stałego rozwiązania sytuacji na Półwyspie. Podkreślono, że jedyną drogą do osiągnięcia trwałej stabilności w regionie jest denuklearyzacja Korei Północnej oraz podpisanie traktatu pokojowego między obiema Koreami.

22-24 czerwca: obecność Bułgarii na „Korea Import Goods Fair” w Seulu. Była to 15. edycja wydarzenia, które ma na celu prezentacje produktów zagranicznych producentów i dostawców. Targi te zostały zorganizowane przez Stowarzyszenie Importerów Korei (KOIMA), a wśród sponsorów znalazło się koreańskie Ministerstwo

Handlu, Przemysłu i Energii (MOTIE). Rynek importu w Korei zajmuje 10. miejsce na świecie. Na targach poza obejrzeniem samej wystawy, można było uczestniczyć w warsztatach i seminariach, które miały na celu pomóc wystawcom zrozumieć kanały dystrybucji w Korei i jej politykę handlową. Na targach zaprezentowała się Bułgaria, której stanowisko było przygotowane przy udziale bułgarskiej ambasady w Republice Korei. W ceremonii otwarcia wziął udział bułgarski ambasador Petar Andonov. Bułgaria zaprezentowała naturalne kosmetyki, organiczną żywność, wina oraz przedmioty rzemiosła artystycznego.

26-28 czerwca: drugie spotkanie przewodniczących parlamentów państw euroazjatyckich odbywa się w Seulu. Coroczna konferencja, zainaugurowana w 2016 roku w Rosji, została w tym roku zorganizowana przy współpracy południowokoreańskiego rządu i rosyjskiej Dumy Państwowej. Spotkanie to służyło zwiększeniu współpracy gospodarczej, kulturowej i w zakresie ochrony środowiska pomiędzy państwami europejskimi i azjatyckimi. Chung Sye-kyun, przewodniczący południowokoreańskiego parlamentu, oświadczył, że Seul bez powodzenia starał się zaprosić także delegację z Pjongjangu. Jednym z tematów spotkania była Korea Północna. Państwa zgodziły się, że rozwiązanie problemu północnokoreańskich zbrojeń nuklearnych zapewniłoby pokój w regionie. Na spotkaniu obecny był także Andrej Danko, przewodniczący słowackiej Rady Narodowej. W wywiadzie udzielonym „The Korean Times”, Danko wyraził chęć zintensyfikowania międzyparlamentarnej współpracy między Słowacją i Koreą Południową. Podkreślił on, że wśród państw Europy Środkowej to właśnie Słowacja ma największą wymianę handlową i inwestycyjną z Koreą Południową. Poparł on także politykę Unii Europejskiej względem Korei Północnej. W konferencji oprócz Słowacji udział wzięło 25 państw.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

5 czerwca: czy rozdzielone przez wojnę koreańską rodziny spotkają się podczas obchodów Dnia Niepodległości? W południowokoreańskim Zgromadzeniu Narodowym odbyła się dyskusja na temat wydania rezolucji dotyczącej spotkań rozdzielonych przez podział Półwyspu Koreańskiego rodzin. Spotkanie takie miałoby odbyć się 15 sierpnia, który dla obu Korei jest ważną rocznicą wyzwolenia spod japońskiej okupacji. Od czasów administracji Kim Dae-junga w 2000 roku odbyło się 20 takich spotkań rodzin. W okresie słonecznej polityki takie spotkania miały być regularnymi wydarzeniami, jednak zostały zawieszane za konserwatywnych rządów Lee Myung-baka i Park Geun-hye. Z roku na rok zmniejsza się ilość osób, które są zarejestrowane jako mające rodziny w Korei Północnej. Większość z nich ma obecnie ponad 80 lat.

5-6 czerwca: Pjongjang odrzuca południowokoreańską pomoc humanitarną. W zeszłym miesiącu południowokoreańskie ministerstwo zjednoczenia wydało zgodę na nawiązanie współpracy w zakresie pomocy humanitarnej z Koreą Północną kilku organizacjom pozarządowym, jednak może ona nie dojść do skutku. Pjongjang w odpowiedzi na poparcie przez Seul kolejnych sankcji Rady Bezpieczeństwa ONZ odrzucił oferowaną pomoc. 6 czerwca reżim północnokoreański wezwał Seul, aby zamiast wznowienia wymiany w sektorze pozarządowym, wypełnił deklaracje podpisane na międzykoreańskich szczytach w 2000 i 2007 roku. Podpisane w okresie „słonecznej polityki” deklaracje miały na celu promowanie dwustronnej współpracy i pojednania oraz zmniejszenia napięć militarnych. Według północnokoreańskiej gazety Rodong Sinmun, pomoc humanitarna i wymiana obywatelska, które zostały wstrzymane przez poprzednią administrację Park Geun-hye, nie przyczynią się do poprawy relacji pomiędzy obiema Koreami. Zdaniem strony północnokoreańskiej tylko przestrzegając deklaracje podpisane w trakcie międzykoreańskich szczytów Korea Południowa może dowieść, że chce poprawić stosunki z Pjongjangiem.

7 czerwca: Korea Północna chce by Seul zrezygnował z sankcji. Pjongjang nawołuje Seul do zaprzestania polityki konfrontacji na rzecz poprawienia międzykoreańskich relacji. Jednak sam reżim północnokoreański dwa dni wcześniej odrzucił pomoc humanitarną. Według Pjongjangu najpierw powinny zostać zniesione sankcje, szczególnie te nałożone w 2010 roku, zanim zostanie wznowiona społeczna wymiana międzykoreańska. Reżim północnokoreański chciałby wznowienia działania Obszaru Przemysłowego Kaesong oraz zawieszonoego w 2008 roku wspólnego programu wycieczek na górę Kumgang.

8 czerwca: Korea Północna testuje pociski przeciwokrętowe. Zdaniem ekspertów Korea Północna testując rakiety krótkiego zasięgu typu ziemia-woda chciała zmanifestować szeroki zakres swojego arsenału, a tym samym wzmocnić swoją pozycję w relacjach z Koreą Południową i jej głównym sojusznikiem, Stanami Zjednoczonymi. Rzecznik południowokoreańskiego ministerstwa spraw zagranicznych zapowiedział, że rząd jest gotowy zdecydowanie odpowiedzieć na północnokoreańskie prowokacje. Prezydent Moon Jae-in dodał w tej sprawie, że Korea Północna prowokacjami militarnymi jedynie pogłębia swoją izolację ekonomiczną i traci szansę na rozwój.

9 czerwca: Korea Północna chce repatriacji swoich obywateli. Północnokoreańskie media opublikowały szereg materiałów w sprawie grupy kobiet, które w zeszłym roku uciekły do Korei Południowej. Wśród materiałów znalazło się stanowisko rzecznika centralnego komitetu Czerwonego Krzyża w Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej oraz film wideo ukazujący matkę jednej z kobiet. Strona północnokoreańska żąda od Seulu repatriacji kobiet, argumentując, że są one wbrew swojej woli przetrzymywane poza granicami kraju. Kobiety te pracowały w

restauracjach na granicy z Chinami i według strony północnokoreańskiej zostały wprowadzone. W oświadczeniu rzecznika opublikowanym na stronie Uriminzokkiri za całą sytuację obwiniona zostaje administracja Park Geun-hye. Jeśli nowa administracja południowokoreańska, zdaniem Pjongjangu, chce podjąć rozmowy w zakresie kwestii humanitarnych i spotkań rodzin rozdzielonych przez podział, musi najpierw zdecydować się na repatriację północnokoreańskich obywateli. Nie jest to pierwsze wezwanie Seulu do podjęcia kroków w celu repatriacji Kореanek z KRLD, ale zdaniem ekspertów naciski Pjongjangu w tej kwestii nasila się lub nawet przybiorą bardziej agresywną formę w obliczu nowej południowokoreańskiej strategii poprawy międzykoreańskich relacji.

12-14 czerwca: czy Korea Północna zmieniła swoje stanowisko w kwestii pomocy humanitarnej? 12 czerwca Ri Hung-sik, północnokoreański ambasador ds. praw człowieka spotkał się z Cataliną Devandas-Aguilar, specjalną sprawozdawczynią ds. praw osób niepełnosprawnych ONZ. Spotkanie odbyło się w siedzibie ONZ w Nowym Jorku, a dyskutowane tematy dotyczyły praw człowieka. 14 czerwca Korea Północna poinformowała, że jest gotowa odpowiedzieć na propozycje dialogu i współpracy na froncie humanitarnym. Ta decyzja ma być wynikiem wcześniejszych rozmów z Cataliną Devandas-Aguilar. Jednocześnie strona północnokoreańska zaznaczyła, że odrzuci propozycje debaty lub współpracy w zakresie praw człowieka, które miałyby mieć polityczny charakter.

13 czerwca: północnokoreański żołnierz zbiega do Korei Południowej. Żołnierz przekroczył granicę w strefie zdemilitaryzowanej i skierował się do południowokoreańskiego posterunku. Wojsko przesłuchało żołnierza, aby poznać powód jego ucieczki z Korei Północnej oraz sposób, w jaki przekroczył granicę. Był to pierwszy przypadek ucieczki północnokoreańskiego żołnierza od września 2016 roku. Co roku od 5 do 10 Koreańczyków przekracza granice w środkowej części strefy zdemilitaryzowanej uchodząc do Korei Południowej.

14 czerwca: amerykański student aresztowany przez północnokoreańskie władze wychodzi na wolność. Otto Warmbier został aresztowany w styczniu zeszłego roku za kradzież plakatu propagandowego. Strona południowokoreańska z zadowoleniem przyjęła wiadomość o uwolnieniu amerykańskiego studenta. Ministerstwo ds. zjednoczenia zapowiedziało także zwiększenie wysiłków na rzecz uwolnienia własnych obywateli. Obecnie na terenie Korei Północnej jest więzionych sześciu Koreańczyków z Południa, głównie misjonarzy oskarżonych o szpiegostwo.

14 czerwca: Korea Północna infiltruje dronem teren rozmieszczenie systemu THAAD. Strona południowokoreańska rozpoczęła śledztwo w sprawie drona, który miał szpiegować teren, na którym znajduje się system antybalistyczny THAAD. Dron został odkryty przez jednego z mieszkańców w pobliżu strefy zdemilitaryzowanej. W pamięci urządzenia znajdowało się 551 zdjęć THAAD i innych terenów południowokoreańskich.

Jeśli potwierdzą się przypuszczenia, że dron należy do Korei Północnej, będzie to oznaczało znaczące naruszenie porozumienia o zawieszeniu broni.

16 czerwca: Kim Jong-un obawia się zamachu na swoje życie. Według doniesień południowokoreańskiej agencji wywiadowczej (NIS) przywódca północnokoreański obawia się zamachu. W ostatnim czasie znacznie zmniejszyła się liczba publicznych aktywności Kim Jong-una. Ponadto, północnokoreański przywódca unika jeżdżenia swoim samochodem, przesiadając się w podróży pomiędzy różnymi samochodami swoich podwładnych.

20 czerwca: uwolniony amerykański student umiera. Otto Warmbier, który został zwolniony z północnokoreańskiego więzienia, był w stanie śpiączki. Pomimo starań amerykańskich lekarzy nie udało się go uratować. Po doniesieniach o śmierci studenta, południowokoreański prezydent Moon Jae-in potępił „okrutne działania Korei Północnej”. Prezydent zaapelował także do Pjongjangu o wypuszczenie więzionych na terytorium Korei Północnej obywateli południowokoreańskich i amerykańskich.

21 czerwca: czy Korea Północna wstrzyma się od przeprowadzania testów jądrowych i raketowych? Północnokoreański wysłannik do Indii, Kye Chun-yong, zapowiedział, że Korea Północna może wprowadzić moratorium na testowanie pocisków raketowych w przypadku, gdy Stany Zjednoczone zawieszą wspólne ćwiczenia wojskowe z Koreą Południową. Podobną ofertę Pjongjang złożył w 2015 roku. Południowokoreański rząd ostrożnie podchodzi do północnokoreańskiej propozycji. Obecnie prezydent Moon Jae-in nie zamierza zawieszać wspólnych ćwiczeń wojskowych ze swoim sojusznikiem.

24 czerwca: prezydent Moon Jae-in proponuje stworzenie wspólnej koreańskiej reprezentacji na nadchodzące igrzyska olimpijskie. Podczas otwarcie Mistrzostw Świata w Taekwondo południowokoreański prezydent wyraził nadzieję na stworzenie wspólnej koreańskiej reprezentacji. Prezydent odniósł się do roku 1991, kiedy to Korea Północna i Południowa stworzyły jedną drużynę na Mistrzostwa Świata w tenisie stołowym oraz międzynarodowym młodzieżowym turniej w piłce nożnej. Korea Północna odrzuciła propozycje prezydenta Moon Jae-ina, oświadczając, że nie ma wystarczająco czasu na przeprowadzenie odpowiednich negocjacji. Chang Ung, północnokoreański członek Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego oświadczył także, że „igrzyska nie powinny być wykorzystywane do celów politycznych”, odrzucając tym samym propozycje stworzenia wspólnej reprezentacji sportowej.

KOMENTARZ

- 1. W czerwcu najważniejszym wydarzeniem na scenie politycznej było spotkanie prezydenta Moon Jae-ina z amerykańskim przywódcą Donaldem Trumpem.** Przez cały miesiąc spotkanie to było skrupulatnie przygotowywane. Na prezydencie Moon Jae-inie spoczywała ogromna presja przedstawienia swojego punktu widzenia w kwestiach takich jak północnokoreański problem zbrojeń jądrowych oraz współpraca gospodarcza z Donaldem Trumpem, którego reakcje są często trudne do przewidzenia. Choć istniała obawa, że śmierć uwolnionego z północnokoreańskiego więzienia amerykańskiego studenta wpłynie na rozmowy, Moon Jae-in może zaliczyć to spotkanie do udanych. W wydanym na zakończenie szczytu wspólnym oświadczeniu można przeczytać, że obaj przywódcy potwierdzają podstawową misję wspólnego sojuszu, którą jest obrona Korei Południowej. Obie strony nie zamierzają rezygnować ze wspólnych manewrów wojskowych, czego żąda Korea Północna. Podjęto także decyzję o stopniowym przekazywaniu kontroli nad operacjami wojskowymi. Obie strony zgodziły się także, że należy organizować regularne spotkania na szczeblu ministerialnym w formacie 2+2, aby usprawnić współpracę pomiędzy swoimi ministerstwami obrony i spraw zagranicznych. W kwestii Korei Północnej prezydenci Trump i Moon zgodzili się rozwiązać problem zbrojeń jądrowych w sposób pokojowy, na czym zależało stronie południowokoreańskiej. W oświadczeniu wezwano reżim Kim Jong-una do powstrzymania się od prowokujących działań i retoryki. Sojusznicy zgodzili się, że Korea Północna musi być karana za naruszanie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, dlatego obie strony zobowiązały się do pełnego wdrożenia istniejących sankcji, mających na celu wywarcie presji na Pjongjangu. Tym sposobem Moon Jae-in zdobył aprobatę amerykańskiego prezydenta co do swojej polityki dwutorowej. Oznacza to, że administracja południowokoreańska będzie podejmować nadal próby poprawy relacji międzykoreańskich w kwestiach takich jak pomoc humanitarna, spotkania rozdzielonych rodzin czy dyplomacja sportowa, przy jednoczesnym utrzymaniu sankcji. W tym przypadku wznowienie działania Obszaru Przemysłowego Kaesong stoi pod znakiem zapytania.
- 2. W relacjach z Europą Środkowo-Wschodnią w czerwcu dominowała dyplomacja kulturowa i gospodarcza.** Państwa Europy Środkowo-Wschodniej miały szansę promować w Korei Południowej swój potencjał kulturowy i turystyczny. Delegacja Unii Europejskiej do Korei Południowej zorganizowała „wioskę europejską”, w której można było znaleźć stanowiska Czech, Węgier i Rumunii. Za to Bułgaria zaprezentowała swoją ofertę turystyczną na największych międzynarodowych targach turystycznych w Korei. Państwo to postawiło także na promocję swojego biznesu, organizując w Warnie bułgarsko-koreańskie forum biznesowe. Korea Południowa dla państw Europy Środkowo-Wschodniej jest

przykładem kraju, który poprzez odpowiednie reformy i postawy samych obywateli przeszedł ogromną przemianę gospodarczą od czasu zakończenia wojny koreańskiej. Korea Południowa jest obecnie jedną z największych gospodarek świata, a takie marki jak LG, Samsung, Hyundai czy KIA są znane na całym świecie. Nic dziwnego, że przedsiębiorców i władze z innych państw interesują tajniki sukcesu Koreańczyków. W tym miesiącu, oprócz wspomnianego forum bułgarskiego, także na Ukrainie zorganizowano konferencję poświęconą drodze Korei Południowej do dobrobytu.

Kwestie związane z Koreą Północną zeszyły nieco na dalszy plan. Korea Północna w czerwcu nie przeprowadziła znaczących testów rakietowych, które mogłyby naruszać rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ. W związku z tym w relacjach z Europą Środkowo-Wschodnią nie poruszano zbyt często tematu zbrojeń północnokoreańskich. Jedynym wyjątkiem było coroczne spotkanie Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych, które w tym roku miało miejsce w Polsce. Członkowie Komisji przedyskutowali problem napiętej sytuacji na Półwyspie Koreańskim, ale nie podjęto żadnych nowych inicjatyw w tej kwestii.

- 3. W czerwcu Korea Północna unikała większych prowokacji.** Nie oznacza to jednak, że nie miały miejsca jakieś incydenty. Nad miejscem, gdzie budowany jest system antybalistyczny THAAD przechwycono północnokoreańskiego szpiegującego drona, a Pjongjang przeprowadził testy pocisków przeciwokrętowych. Stosunki międzykoreańskie pozostają w stagnacji, pomimo prób ich ocieplenia przez nową administrację. Wszelkie inicjatywy, takie jak pomoc humanitarna, wymiana na poziomie organizacji pozarządowych, spotkania rozdzielonych rodzin, czy w końcu pomysł stworzenia wspólnej reprezentacji na nadchodzące igrzyska olimpijskie są odrzucane przez Koreę Północną. Pjongjang żąda, aby w pierwszej kolejności Seul odstąpił od części sankcji nim możliwa będzie jakakolwiek współpraca. Strona północnokoreańska nie zgadza się z dwutorową polityką administracji Moon Jae-ina, oskarżając nawet południowokoreańskiego prezydenta o zdradę marzeń wszystkich Koreańczyków o zjednoczeniu. Według Pjongjangu popieranie międzynarodowych sankcji świadczy o braku realnych chęci poprawy relacji międzykoreańskich. Pjongjang chciałby zakończyć okres izolacji, ale na swoich warunkach. Jeden z północnokoreańskich dyplomatów nawet oświadczył, że Korea Północna może wstrzymać swoje programy zbrojeniowe w przypadku zawieszenia przez Koreę Południową i jej sojuszników wspólnych manewrów wojskowych. Propozycja ta jednak nie wyszła od Kim Jong-una i jej wiarygodność jest wątpliwa. Szczególnie gdy w północnokoreańskie media informują, że ich program broni jądrowej nie podlega negocjacjom i stanowi ważny element sił zapewniających bezpieczeństwo, czyli odstraszaających wrogów.